

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A baja-zombor-ujvidéki vasut megnyitása.

— Eredeti indítás. —

A baja-zombor-ujvidéki vasut hivatalos műtanrendőri bejárását f. hó 10. és 11-én eszközölte a kiküldött bizottság. Referádánk elején hangsúlyoztuk mindjárt a vasut megnyitása feletti örömiünket; e vonal megyénknek közforgalmi érdekeit kiválóan fogja szolgálni s különösen Zomborra nézve nem csekély a fontossága. Minden tényező szerencsés harmoniája a lehető legrövidebb idő alatt létesítette e vonalat. A kezdeményező dr. Vojnits István, jelenlegi főispánunk és Latinovits Ernő orsz. képviselő meg tudták nyerni az eszmének ugy a megye, mint az érdekelt községek nagyarányu hozzájárulását.

Helyesen hivatkozott Mikosevits Kanut t. főjegyző a Zomborban tartott banketten első sorban arra, hogy a baja-zombor-ujvidéki vasut eszméjét dr. Vojnits István főispán keltette életre. Az övé a kezdeményezés dicsősége s az ő nagy befolyásának volt köszönhető, hogy az eszmét mindenfelől a legnagyobb támogatásban részesítették. Főispánunk ezért is a megye közönségének s különösen az érdekelt községek mély hála-lárára számíthat. Mellette az eszme kivitelében szintén nagy érdeme van Latinovits Ernőnek, aki a dr. Vojnits István által kezdeményezett ügyet szerencsés kézzel segítette a megvalósítás felé, amiben a megyei hozzájárulást illetőleg Sándor Béla volt főispánban és Schmausz Endre volt alispánban lelkes és nagy befolyásu támogatókra talált.

Ezzel az ügy sikere már biztosítva volt s a kivétel csak vállalkozóra várt. Csakhamar jelentkezett is ilyen Gferer és Grossmann személyében, akik a vasutat rövid idő alatt — úgy tudjuk, hogy az összes érdekelt megelégedésére — ki is építették.

A hivatalos bejárás e hó 10-én, kedden d. e. 9 órakor Baján vette kezdetét. Innen indult el a bizottságot vivő külön vonat a mondott időben. A bizottság tagjai voltak dr. Képe s s y min. titkár elnöke alatt Uhlyarik főfelügyelő, Kiss Sándor posta és távirat felügyelő, Csátray Lajos min. tanácsos, Décsy üzemvezető, Herzog főfelügyelő, Weber főmérnök, Wékey főmérnök, Olhoffer felügyelő, Baja város részéről Hegedűs Aladár polgármester, Bácsmegeye részéről dr. Mikosevits Kanut t. főjegyző, Hoffmann Frigyes főmérnök, Zombor város részéről Vukicsevits Péter h. polgármester; Latinovits, Tarczay, Hauke, Vissy, Csupor főszolgabírák; továbbá a megbízott vendégek, köztük: Popovits Sebő, Meskó, Jeney, Evetovics, Scheibner, Schlagetter, Városy László, Falcione Gusztáv, Heintz Kálmán, Fejér Gyula, Eigl József, Dekker Pál, Bittermann Nándor, Donozlovits Vilmos, Havel József, Rausch Ede, Szentkirályi, Gering urak. A „Pester Lloyd“ képviselőiben Barta, a „Bácska“ részéről dr. Baloghly jelentek meg. A vállalkozók részéről ott voltak: Gferer és Grossmann, Hübner, Téry és Kampl urak.

Mondanunk kell, hogy a meghívott vendégek a vasut megnyitások alkalmából szokásos hagyományos és pazar vendégszeretettel lettek fogadva. A gazdag konyha és pince mindvégig a legpompásabb hangulatban tartotta a jelenlevőket.

Csak azt az egy kifogásunkat nem lehet elhallgatnunk, hogy a vállalkozó urak, a házigazdák nem tudatták a meghívottakkal a programot, úgy hogy ezen körülmény sokakat visszatartott a megjelenéstől, mert nem voltak tájékozva, hogy mikor és hova kell menniök, nem voltak tájékozva még körülbelül sem, hogy mikor ér az egyes községekbe a külön vonat. Így történt, hogy pl. Zomborban alig egy-két véletlenül odajött ur várta a vonatot. Mert míg előtte való nap az a hír volt, hogy a vonat csak estefelé, majd utóbb az, hogy d. u. 2 órakor ér Zomborba, tényleg a különvonat már 3/4 órakor városunkba ért.

Ettől eltekintve azonban senkinek se lehetett panasza, hogy nem volt része ünnepélyességekben.

Minden községben százával tódult ki a lakosság az első vonat üdvözlésére; a lakosság élén a közs. jegyzők üdvözlötték a bizottságot s annak elnökét a kormány által kiküldött dr. Képe s s y min. titkárt, aki a sok üdvözlő szónoklatra mindig talpraesetten válaszolt.

Különösen impozáns volt a menet Sztanisics-tól kezdve; a fellobogozott vonat mindenütt pompásan dekorált állomásokra robogott be, mozsárdurrogás, cigányzene, tűzoltó zenekar és zajos éljenek hangjai között. Ó-Sztapáron pláne táncra is perdült a vig nép s ugyancsak járta a „kölöt“, miközben az óriási nemzetiszínű zászlót méltóság-teljesen lengette a szellő. Sztanisics előtt az egyes községek a nemzeti gyászra való tekintettel parádét nem rendeztek.

Kedden a következő állomásokat járta be a bizottság: Baja, Vaskut, Gara, Rigyica, Sztanisics, Gákova, Zombor, Ó-Sztapár, Bresztovác, Hódságh.

Este 6 órakor érkezett vissza a bizottság Hódsághról Zomborba. Itt egy kis pihenőt tartott a társaság, majd este fél 8 órakor bankettre gyűlt össze az Elefánt szálloda teremben.

Nem hagyhatjuk ki külön említés nélkül a vasut által érintett községek jegyzőinek fáradozásait; a jegyzők mindenütt lelkes beszédeket tartottak községeik lakossága nevében s teljes odaadással azon voltak, hogy a nap jelentőségének minél fényesebb kifejezést adjanak. S ez teljes mértékben sikerült is nekik. Impozáns látványt nyújtott az általuk vezetett lakosság tömeges megjelenése és lelkesedése.

Este az „Elefánt“ szállodában száz terítékű bankett volt, melyen a bejáró bizottság, a vállalkozók s a vendégek vettek részt. A felköszöntők szót Mikosevits Kanut, vármegyei tb. főjegyző nyitotta meg s dr. Vojnits István főispánt éllette, a kitől a baja-zombor-ujvidéki vasut kiépítésének eszméje származott.

Mikosevits Kanut tósztja.

Bácsmegeye történetének lapjai még nincsenek nyomda alá bocsájta, de a gondolkodó szellemnek nincs is szüksége a holt betűk állította igazságra, lelki szemével mélyrehatóbban találja meg azt, mint a nyomdafesték sokszor tévedet alapon nyugvó labirintusában. A természettudományoknak napjainkban való előretörésével az óriás haladás szülte versenyben a kishitték hátramaradnak s a szellem, a találékonyság kivá a maga supremációját, feltétlen meghódolásra készíti a kishitteteket. A tükély után való törekvés és az ezen törekvésben kifejtett tevékenység biztosítja a társadalomban való magasabb állást. A tevékenységből kipattanó eszmék azok, melyek az emberiség javát mozdítva elő, sokszor korszakalkotó művek tényezőivé válnak.

Bácsmegeye történetében ily korszakot alkotó eszme diadalünnepére jöttünk össze a mai napon, amidőn az ige testté válásának bizonyosságára akarunk mindannyian szolgálni és amidőn megpecsételni akarjuk az eszme tulajdonosának, e vármegye boldogítására már évek előtt irányított magasatos törekvését, — ki szemelőtt tartja egyik nagynevű főpapunk aranymondását: „Ki napjainkban meg nem barátokzik a természettudományokkal, annak még valódi fogalma sem lehet a jelenkor magasabb szellemi műveltségéről; az ipar és földművelésnek kifejlését fel sem foghatja, ha nem képes méltányolni a befolyást, mit a természettudományok gyakorolnak a nemzeti jólét ama hatalmas két tényezőjére“ — adta meg az eszmét ezen vasutvonal létesítésére. Ezen eszme tulajdonosára, Vojnits István ömeltóságára emelem poharamat, kívánva, hogy az eszme diadalünnepén a megelégedés érzete töltse el kebelét akkoron, amidőn egy szívvel és lélekkel kívánjuk, hogy a megvalósított eszmében igen igen sokáig legyen része gyönyörködhetni.

Ezután Schlagetter Gyula a kormányra, Mikosevits Kanut Latinovits Ernőre, az engedmenyesre, Latinovits Pál Képe s s y miniszteri titkár, a bizottságra, Sándor Bélára és Schmausz Endrere, a kik, mint a vármegye volt vezérférfiai, a vasut létesíthetése körül kiváló érdemet szereztek, Mikosevits Gferer és Grossmann vállalkozókra, Hajagos Endre Hampl Albert főmérnökre mondtak felköszöntőket.

A társaság jó pezsgő mellett valóban pezsgőhangulatban éjfélig együtt maradt.

*

A bizottság másnap, szerdán folytatta a vasutvonal bejárását.

Zomborból a nagyszámu vendégekkel együtt 3/4 órakor indult el a vonat Ujvidék felé.

Hódsághig a bizottságnak nem volt dolga, miután a vonal ezen része már az előző napon meg lett vizsgálva. A vállalkozóknak ritka vendégszeretete ezen a napon is bőven gondoskodott arról, hogy a vendégek semmiben hiányt ne szenvedjenek. Tíz óra felé villás reggelit szolgáltak fel a vonaton: izletesnél izletesebb hideg sültetket és halakat. Különbféle jó borok és finom pezsgő csak fokozták az ételek zamatját. A Zomborból elindult vendégek s azok is, a kik utközben szállottak fel egyes községekből, egészen le Ujvidékig pohár mellett a legvigabb hangulatban töltötték el az időt.

Elhagyva Hódsághot, Parabuty felé vitte a bizottságot a gőzös. Itt kezdődött a mai napon a hivatalos funkció.

Mikor a vonat Parabuty állomásra berobogott, az óriási néptömeg viharos „éljen“-ben tört ki. Ugyszólván az egész község kiünn volt az állomáson, hogy az első berobogó vonatot meglássa. A vonat a nép éljenzése, tarackdurrogások és zene mellett állott meg. A községi előjáróság élén Szalay József parabutyi jegyző üdvözlötte a bizottságot, a község lakosságának örömét fejezve ki a vonat megindulása fölött. Képe s s y miniszteri kiküldött válaszolt az üdvözlő szavakra.

Paragán Csupor Gyula főszolgabíró üdvözlötte a bizottságot.

A gajdobrai állomás valósággal ünnepi díszben volt. Diadalkapu volt felállítva s az állomás épületéről nemzeti színű zászlók lengtek alá. A díszörség az indóház előtt sorfalat képezett. Mikor a vonat megérkezett taracklövés hirdették ezt az örvendetes tény; a zene a Hymnuszt játszotta. A község nevében Drach Antal plébános üdvözlötte a bizottságot.

Nem kevésbé volt impozáns a fogadtatás Bulkeszen és Futtakon. Petrovác-Glozsán állomáson már nem voltak annyian kiünn az állomáson. Bulkeszen Kottler Ottó, Petrovácon Pinterovits Jenő, Futtakon pedig Kovacevits István ó-futtaki jegyző üdvözlötte a bizottságot.

Ujvidékre 1 óra 10 perckor érkezett meg a vonat. Itt hivatalos fogadtatás nem volt, miután Ujvidék város küldöttsége már Futtakon várta a vonatot s innen együtt jött a bizottsággal.

Az ujvidékre való megérkezés után a bizottság működéséről jegyzőkönyvet vett fel s a vasutvonalat a követelményeknek mindenben megfelelőnek találván, azt a forgalomnak átadta.

Délután 5 órakor a vállalkozók nagy bankettet adtak a bizottság s a vendégek tiszteletére. A banketten mintegy 120-an vettek részt.

Az első felköszöntőt Mészáros Gáspár ujvidéki helyettes polgármester mondotta a bizottságra s annak elnökére, Képe s s yre; Mikosevits Kanut Képe s s y, Grossmann vállalkozó a bejáró bizottságot, Mikosevits Kanut Kampl főmérnököt, Képe s s y Ujvidék képviselőjét, Mészáros h. polgármestert, Csupor Gyula Képe s s yt éllette.

Este valamivel 8 óra előtt a vonat Ujvidékről vissza indult s ugy a bizottság tagjait, mint pedig a vendégeket hazavitte. Zomborba 11 órakor érkezett meg a vonat.

Beszámoló.

A miniszterelnök mint képviselő beszámolót tartott a kerületében. Ez a közeli napok eseménye.

A lapok élénk kommentárral kísérik a nagy jelentőségű beszédet. Helyénvalónak tartjuk ezen kommentárok közül a P. H.-ét mi is reprodukálni.

Bánffy Dezső b. kabinetjét — írja a P. H. — a politikai szükség és a király bizalma helyezte az ország élére. A viszonyok erősítették meg és saját ereje fogja föntartani.

Az ugynevezett nagy-kabinet bukása után, — bármikép vélekedjék is valaki annak alkotásairól — az ország az izgalmak csillapulását, a hátralevő kérdések sima megoldását, az ellentétek éleinek lecsiszolását, az összhangot és békét kívánja a közügyekben. Diszharmonia, harc és elkeseredés nélkül nagy politikai reformok nincsenek sehoh s a reform-kormányok sorsa az, hogy kötelességüket megtéve távozzanak; de nem lehet

kicsibe venni azok feladatát sem, akik utánuk következnek s arra vannak hivatva, hogy a reform-áramlatból keletkezett nagy ellentmondásokat megszüntessék s a békés munka áldásait honosítsák meg ott, ahol a pártok csak imént mérték össze fegyvereiket. Ez gyakran legalább is akkora föl- adat, mint maga a reform-küzdő vezetése; de sohasem oly kicsiny, hogy azon valaki köznapi szöveggel és indokolatlan gúnyjal töltesse magát. Sok, jól kezdett reform züllött már el azok hibája miatt, akik a megkezdett művet nem tudták befejezni, vagy — ami gyakrabban esik meg — nem bírtak elég erővel és bölcseséggel a viaskodásra kész szenvedélyek fékmentésére.

Az ellenzéki kicsinyeskedés, vagy mint a miniszterelnök maga mondja: az ellenzék elgyöngült szelleme lehet csak az oka tehát, ha Bánffy b. miniszterelnök kabinetjének eddigi magatartását és rövid kormányzásának eredményeit az ellenzéki oldalon egyáltalán nem képesek tárgyilagosan mérlegelni, ha indoklás helyett gúnyjal állanak elő és be nem vált kicsinyléstükkel illetik nemcsak a kormány eddigi működését, de eddig csak házagosan ismert munkaprogramját is.

Bánffy b., régi tradícióit követve, Szilágyi-Somlyón, választói között adta elő a kormányzatban uralkodó irányelveket és a még hátralevő ülésszak munkatervét. Most tehát ott fekszenek a tények mindenki előtt, hogy pozitív ítéletet alkothasson belőlük magának.

Ami a kormánypolitika irányelveit illeti, a miniszterelnök ezeket minden pose nélkül, beszédjében elszórvá, az egyes nagyobb föladatak vázlatánál ismerteti meg. Ellenfelei is meg fogják ismerni, hogy a kormányt föladatai megoldásában a mérséklet, kiméletesség és az új intézmények életbeléptetésénél annyira lényeges hasznos szervező munka szempontjai vezérlik. Programbeszédében egyetlen pontot sem bírtunk találni, amelynek harcias jellege volna s még kevésbé olyant, amely az államhatalomnak vagy a parlamenti többségnek különben jogszerű erejére és felsőbbségére apellálna. Bánffy b. nyilatkozatai határozottan csillapító jellegűek s kivált olyanok ott, ahol az egyházpolitikai törvények életbeléptetéséről s a hátralevő két törvényjavaslat kereshetőségéről van szó. De ilyenek még a nemzetiségi igazgatással szemben is, mert hiszen ezen a téren is annyira elmegy, hogy az oláh „vértanúk“ megkegyelmezését is kilitásba helyezi. Még a „néppárt“ is részeseül a békülékeny és szelíd kormánypolitika kiméletességében, mert hiszen a miniszterelnök sehol sem szól róla, ami — a körülményekhez képest — mégis csak a lehető legnagyobb kiméletesség.

A miniszterelnök beszéde csak ott emelkedik az ellentmondást és alkut nem tűrő határozottság csúcsára, ahol az 1867. évi kiegyezés változatlan megtartásának szükségét említi föl. Beszédje bevezetésében ezt szegzi ellene azonnal mindazoknak a törekvéseknek, amelyek a nemzeti érdekek reális alapon való kielégítése helyett inkább csak „hiúságunkat kielégíteni alkalmas ábrándok“ utján akarják megcsinálni, vagy elrontani a magyar politikát. Es nincs minden ok nélkül utána téve mindjárt, hogy a kormány a korona nélkülözhetlen bizalmát „leghatározottabban“ törekszik biztosítani.

Ez a közjogi ellenzékkel szemben egészen tiszta és világos álláspont s ha talán, — ami óhajtható. — Apponyi Albert grófnak és pártjának is komoly okul szolgálja a közeledésre és összeolvadásra, gyorsan megtisztítaná a közéletet azoktól a kétséges és kétértelmű állapottól, amelyek eddig a mindenkori kormányoknak sokkal kevesebbet ártottak, mint amennyire rontották a legmagasabb régiókban a dualisztikus alkotmány szilárdságában vetett aggodó hitet.

Egyebekben a kormányelnök, a deklamációknak egyáltalán nem barátja, nem hangoztat főlegesen irányelmeket, de annál nagyobb súlyt helyez arra, hogy a nemzeti millenium által kettészakított utolsó parlamenti esztendő munkatervéről az országot tájékoztassa.

Ezt a munkatervet főbb vonásaiban nemrég már módunkban állott megismertetni. A miniszterelnök mai beszéde a részleteket is kitölti. Ime teljes képe a hátralevő két ülésszaknak.

A téli ülésszak husztig a következő nagyobb tárgyakkal fog foglalkozni: A millennium megünnepléséről szóló részletes javaslatok. A vallás szabad gyakorlásáról és az izraelitákról szóló részletes javaslatok a főrendiházban. Az 1896. évi költségvetés. A közigazgatási bíraskodásról szóló törvényjavaslat. A kuria választási bíraskodásáról szóló törvényjavaslat. A bünvádi eljárás kódexe.

A nyarat a nemzeti millenium nagy ünnepei töltik ki.

Az 1896. év őszére, vagy már husztig után beterjesztetnek, de nem tárgyaltnak a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatok. Ellenben tárgyaltnak fog a bankügy s elő fognak készíteni az Ausztriával kötendő vám- és ke-

reskedelmi szövetség és a quota-törvény javaslatai. Azonkívül kisebb terjedelmű egészségügyi reformok is sorra jönnek. Hogy a miniszterelnök az 1897. évi budgetet nem érintette, ez arra mutat, hogy az új választások határideje még bizonytalan.

A netán beálló hézagok kitöltésére a kormányban bőséges és fölülte hasznos törvényhozási anyaga van készen. A miniszterelnök egy egész sorozat gazdasági s kivált földmívelési érdekű intézkedést helyezett kilitásba. Ezekkel jelentőségben legalább is egyenrangú a vallás- és közoktatásügyi tárca munkatervé, melynek keretében nem kisebb reformok szerepelnek, mint a kath. kongrua, a kath. autonomia, a tanárképzés átalakítása s mint legnagyobb: a népoktatási törvény revíziója.

Mind ezek bőséges, szinte elvégezhetetlen anyagát képezik a törvényhozás hátralevő munkásságának. Ez ellen azt vetni föl, — amint szokás, — hogy Bánffy báró kabinetje semmit mondó ürességekkel „tengeti életét“, szinte égbekiáltó igazságtalanság.

A közigazgatás nagy reformjának elmaradása 1897-re mindenesetre fájdalmas. Ezt a reformot maga a kormányelnök is égetőnek ismeri el. Viszont azonban az egyik izgalomból a másikba kergetni az országot s a jubiláris évből a belső háborgás újabb esztendjét csinálni s a mellett ebben a nagy kérdésben egy „hazabeszélő“ parlamenttel tárgyalni, szinte korszakos képtelenség volna. El kell nyögniünk a viszonyok kényszerűsége miatt ezt az állapotot még egy darabig, amely idő alatt különben humoros látványosság lesz az, hogy mint sürgöcsök-akarják a közigazgatási reformot épen azok, akiknek az egyáltalán nem kell!

Mindent összefoglalva, Bánffy b. miniszterelnök beszéde növelni fogja a megnyugvás és béke szellemét, amelyet a kormány eddigi magatartása fölébresztett és fölbátorított. Olvasva azt, úgy érezzük, mintha közös nemzeti érzületünk volna megilletve általa s mintha a kormány a bizalom és állandóság korszakát kívánna proklamálni a nemzeti élet összes közviszonyaiban.

Lesznek, akiknek mindez nem tetszik, bizonyosan; de a nemzet józan nagy tömege meg fogja becsülni és hasznát látja.

A királyváró Zenta.

— Távirati tudósítás. —

Gyönyörű idő kedvezett mindeddig a királyfogadási ünnepségek előmunkálatainak. Mindjárt közeledünk a kibontakozáshoz s az alig nyolc napi hátralevő idő alatt kényelmesen befejezünk minden munkálatot, úgy hogy szeptember 21-ének reggelén az ünnepi díszbe öltöztetett város méltán fogadhatja Ófelségét. Kettőzött erővel dolgoznak a városháza új frontjának, valamint az ujonnan épülő közgyűlési teremnek befejezésén is. A városháza ezen új szárnyépületébe helyezik el majd a járásbírószobát és a posta- és táviróhivatalt; az óriási mérvű díszes közgyűlési teremnek pedig alig akad párja a vidéken. Az épület mintaszerű kivitele becsületére válik Goldstein Dávid zentai vállalkozónak.

A város utcáinak festői külszint adnak a sűrűn egymás mellett elhelyezett s az utvonnal mindkét szélén felállított hatalmas felér és vörös színre festett árbocek, melyekre óriási lengő zászlók, középső részükön pedig ország, megyei, illetve városi címerek lesznek kisebb díszzászlóktól környezetten elhelyezve. A két diadalkapu is fel van már állítva. Az első közel a vasúti pályához „Isten Hozott“, a második pedig a város főterén „Éljen a Király“ felirattal. Igen alkalmas hely a tüzijáték rendezéséhez a közvetlenül a város alatt elfolyó Tisza partja. A megye főispánja megtette a kellő lépéseket az iránt, hogy Ófelsége megjelenését biztosítsa a tüzijáték rendezésénél. A változatos programot, melynek kimagasló része egy hódolati templom bemutatása, oszlopcsarnokában Szent István koronájával és homlokzatán Ófelsége fénylő tűzgolyókból alakított monogrammjával — Stuver udvari pirotechnikus rendezti.

A parlamenti szünet végén.

Zombor, 1895. szeptember 12.

A parlamenti szünet végéhez érve, majd minden nap van alkalmunk beszámoló beszédekről hallani, melyeket választói bizalmas körében tartanak az illető képviselők, de azért az egész ország figyelemreméltó érdeklődéssel fogadja azokat.

Gróf Csáky Albin és Vörös László kereskedelemügyi államtitkár beszámolója, — az utóbbi egyúttal programbeszédet is tartott a széki választókerületben, — fontos államférfiúi kijelentéseket foglal magában a Bánffy-kabinet működésére vonatkozólag s egyúttal nem csekély konsternációt keltett e két beszéd a különféle ellenzék sorában. Biztosság és bizalom kísérte az államtitkár szavait, míg a volt közoktatásügyi miniszter becsületesen és lelkiismeretesen teljesített kötelességére, teljesen megoldott reorganizátori feladatra bivatkozhatott.

Ez a meglegedés a multra vonatkozólag és ez a bizalom a kormány jövő akciójára nézve kereszthulló-

dik minden során a szabadelvűpártnak, a mely a Bánffy-kabinet még csak rövid kormányzása után is kell hogy elismerje, hogy nem csalódott a mostani kormány iránt való bizalmában, dacára az előbbi héroszoknak.

Ha a törekvés, a tények és az elért eredmények szerint ítélünk, — és elfogulatlan politikusok másképp nem is ítélnének, — értetőnek fogjuk találni ellenzékünk kényelmetlen helyzetét, tartozauak bármely árnyalathoz, melyek oly kormányval állanak szemben, a melynek sem be nem váltott ígéreteket nem hányhatnak a szemére, sem a rosszul teljesített kötelesség vádját nem emelhetik ellene.

A Bánffy-kabinet többet tartott meg, mint ígért, mikor a megsértett tekintélyt, a külügyekben veszedelmes megeskökkent ingerenciát ezelőtt aligha elért nivóra állította vissza és midőn a kabinet nem törődve Ausztria érdekével, öntudatosan és erősen védelmezte és előmozdította a magyar országos érdeket.

A magyar nemzet, amelynek kiválóan erélyes kormánya van, meglegedett abban a gondolathoz, hogy a kabinet egészséges, erős és tartós és csak az ellenzéki túlzók csalatkoztak reményeikben, hogy Bánffy csak átmenetileg vezeti az ügyeket.

Az agrárkérdés és a vele közeli rokonságban levő néppárti programot a pillanatnyi tünetek közé kell sorozni, melyek hirtelen fényben fellebbennak s eltűnnek anélkül, hogy maradandó benyomást hagynának maguk után a választók egységes politikai érzékében, nemzeti érzésében.

Sem az agráriusok, sem a néppárt nem voltak képesek elegendő ténnyel tenni, hogy onnan messze-terjedő és sikert ígérő akcióhoz foghassanak.

A földmívelő lakosság sejtette, hogy az agrárkövetelések törvényhozási megvalósításához évtizedek kellene-ek és látta ezzel szemben gróf Festetics Andor esendes és céltudatos működését, erélyes és erőteljes fellépését, aki komoly országos érdekek védelmében sem baráti-szomszédi sugalmakat, sem pressziót nem engedett érvényesülni és ebben a kevés szóbeli siker által kísért működésben látta a legbiztosabb garanciát a magyar mezőgazdaság egészséges fejlődésére nézve. A Bánffy-kabinet meglehet elégedve sikereivel; a szabadelvű part és a nemzet túlnyomó többsége szintén.

A 20 forinton aluli perek.

Általános és kínos feltűnést keltett pár hónap előtt a kuria 60. számú döntvénye és még inkább annak indokolása, mert a szerint: a községi bíróságok hatásköre kiterjedne a kereskedelmi ügyletekből fölmerülő, 20 frtot meg nem haladó keresetekre is.

Elégedetlenséggel fogadták ezt a döntvényt első sorban maguk a kereskedők, kiknek súlyos sérelmet okoztak a járásbírószobák, mikor a döntvényre utalva, tömegesen visszautasították a 20 frtot meg nem haladó összes kereskedelmi pereket. És a kereskedők sérelme és panasza jutott kifejezésre a szegedi kereskedelmi és iparkamara fölterjesztésében, melyben a kuriai döntvény indokolásának ily irányú érvényesítése ellen kért a kereskedelemügyi minisztertől közbelepetést, felhívva e kérés támogatására az összes magyar testvér-kamarákat.

Még nem történt a fölterjesztésre intézkedés, de a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék, melynek főlebbzési tanácsa elé a járásbírószobák visszautasító határozatai kerültek, szeptember 6-iki határozatával a panaszkodó kereskedőknek és a kamarának adott igazat és helyt adván a fölfolyamodásoknak, utasította a járásbírószobákat, hogy a 20 frton aluli keresetekre tüzzenek határnapotokat.

A széles körökben érdeklő és elvi jelentőségű határozat, melyet mint föltétlenül helyeset bátran követhetnek a vidéki bíróságok is, a következő:

A budapesti kir. keresk. és váltótörvényszék felebbzési tanácsa a budapesti általános villamosági részvénytársaság felperesnek, Hönig A. Antal budapesti kereskedő ellen a budapesti VI. ker. kir. járásbírószobát mint kereskedelmi bíróság előtt 4 frt 54 kr tőke s jár. iránt indított sommás perében következő végzést hozott:

A királyi törvényszék a megtámadott végzést megváltoztatja és az elsőbírószobát utasítja, hogy a 42,253/1895. számú kereset tárgyalására határnapot tüzzen, arra a feleket idézze meg és a továbbiakra nézve szabályszerűen járjon el.

Indokok:

Az 1881. évi LIX. t. c. 4. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvényszakas utolsó bekezdése alapján 2218/1881. szám alatt kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet pedig megkülönbözteti az elvi kérdésben hozott határozatot annak indoklásától és csak az előbbit tekintti és nevezi „döntvény“-nek (12., 13., 18., 21. §§-ok.)

Egyedül a döntvény, csak a határozat, mely a teljes ülés elé terjesztett kérdésben hozottat, bír jogforrás jellegével és irányadó az ügyek eldöntésénél.

Ugyde a 60. számú döntvény, melyre az elsőbírószobák hivatkozik, így szól:

„A 20 forintot meg nem haladó biztosítási díj megfizetésére irányuló keresetek az 1887. évi XXII. törvény-cikkben szabályozott községi bíraskodás hatáskörébe tartoznak.“

Es a teljes ülés elé terjesztett kérdés a következő volt:

A 20 frtot meg nem haladó biztosítási díj megfizetésére irányuló kereset sommás eljárás alá és a kir. járásbírószobák hatáskörébe, vagy pedig az 1877. XXII. törvény-cikkben szabályozott községi bírósági eljárásra tartozik-e?

Tekintve már most, hogy az 1875. XXXVII. t. c. 258. §-a csak a biztosítások elvállalását sorozza a kereskedelmi ügyletek közé, míg a biztosított, illetve az ennek érdekében szerződő, szóval a díjak fizetésére kötelezett fél részéről az életbiztosítás soha sem, a bal- eset és a kárbiztosítás ellen pedig csak az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

Az idézett törvény 260. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

Az idézett törvény 260. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

Az idézett törvény 260. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

Az idézett törvény 260. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

Az idézett törvény 260. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

Az idézett törvény 260. §-a szerint az ügyek eldöntésénél irányadó a kurianak és megalapodásai, melyek által a teljes ülés elé terjesztett elvi kérdések nyertek megoldást.

Az idézett törvény 260. §-a esetében képez kereskedelmi ügyletet; tekintve, hogy sem a teljes ülés elé terjesztett kérdésből, sem annak megoldásából nem tűnik ki, hogy az ügylet, melynek alapján a biztosítási díjak követel- tettek, alperes kereskedelmi üzletének folytatásához tartozott volna;

ennél fogva tisztán áll, hogy a nevezett teljesülési megalapodás nem érinti, tehát nem is dönti el és a

feltett kérdés nem is dönti el a kérdést, hanem csak a tények alapján állapítja meg, hogy a kereset elutasítható-e.

feltehető kérdés tartalmánál fogva nem is érthető, tehát nem is dönthető el az a kérdés, hogy a keresk. perek, melyek alperest illetőleg kereskedelmi ügyelethől származnak, ha a kereset tárgya 20 frtot meg nem halad, sommás eljárásra vagy pedig a községi bíróság elé tartoznak-e?

Az indokolásban foglalt, azonban a teljes írás elé terjesztett kérdés keretén túlterjeszkedő jelentést pedig az 1881. LXIX. t. c. 4. §-a értelmében, az ügyek eldöntésénél irányadó elvi megállapodásnak tekinteni, sem annak törvényt pótló vagy törvényt hitelesen magyarázó hatalyt tulajdonítani nem lehet.

Ezek előre bocsátása után, figyelemmel arra, hogy a kereset elintézésénél egyedül annak tartalma lehet irányadó és hogy felperes előadása szerint a követelés, melyet érvényesít, oly ügyelethől származik, mely alperesre nézve kereskedelminek tekintendő: a felfolyomódással megtámadott végzést megváltoztatni és az elsőbíróhatóságot az ügy tárgyalására utasítani azért kellett:

mert az 1893. XVIII. t. c. 1. és 225. §-ai a községi bíróságot minden irányban, tehát a hatáskör tekintetében is változatlanul fentartván kétséges nem lehet, hogy az id. törvény a mint nem szorította meg, ugy ki sem terjesztette a községi bíróságok hatáskörét, tehát nem utalt az 1887. XXII. t. cikkben szabályozott eljárásra oly ügyeket, melyek eddig oda nem tartoztak.

Már pedig kétségtelen dolog, hogy az 1895. XVII. t. c. életbeléptetése előtt, az 1877. XXII. t. c. 11. §-ának rendelkezéséhez képest, a községi bíróságok, a vásári ügyeket kivéve, nem járhattak el azokban a perekben, melyek alperest illetőleg kereskedelmi ügyelethől származnak. Ezt a jogállapotot a törvényhozás nem kívánta megváltoztatni és nem változtatta meg. A községi bíróságok elé nem utalt személyes keresetek pedig, ideértve azokat is, melyeket az 1893. XVIII. t. c. 2. §-a felsorol, ha a pertárgy értéke 500 frtot meg nem halad, sommás eljárás alá és a kir. járásbírók hatásköréhez tartoznak.

Ujdonságok.

Kinevezés. A szabadkai királyi törvényszék a topolyai királyi járásbírók mellé rendszeresített szerb-dalmát nyelvű állandó hites tolmácsi állásra Máties Gábor topolyai lakost nevezte ki.

A zombori felső kereskedelmi iskola. Ezen életre való tanintézetünk felügyelő bizottsága, valamint a városi gazd. és pénzügyi bizottsága — mint halljuk — mozgalmat indított, hogy a zombori felső keresk. iskolát az állam vegye kezelésé alá. Nem tudjuk eléggé helyeselni ezen okos eszmet, melynek bővebb megvitatására legközelebb visszatérünk.

Első mise. Wiederkehr József, Wiederkehr János apatini községi pénztárnok fia, a bécsi Pazmaneumi volt kintő növénydeke, folyó hó 8-án, azaz vasárnap délelőtti 10 órakor tartotta meg első ünnepélyes miséjét.

Halálozás. Sándor Katinka urnó, Sándor Bela volt főispánunk és a zombori takarékpénztár igazgatójának testvére f. hó 10-én Baján elhunyt. Nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra.

Hangverseny. A zombori szerb olvasókör fennállásának és működésének 50 éves jubileuma alkalmából 1895. évi szeptember hó 15-én Gordon Károly ur opera-énekes, a szabadkai szerb dalárda, a zombori kaszinó-egyleti dalárda, a zombori iparos dalárda és a zombori szerb polgári dalárda szíves közreműködésével a „Vadászkürt” szálloda termeiben táncdal egybekötött hangversenyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. A hangverseny műsora: 1. „A rigómezei szélhez”. Topalovitsól, éneklő a zombori szerb polgári dalárda férfikara. 2. „Templom-ária”. Stradellából, zongora kísérettel éneklő Gordon Károly ur. 3. „Magyar dalok”. Dr. Horváth Ákostól, éneklő a zombori polgári kaszinói dalárda férfikara. 4. „III. egyveleg”. Mokranjacztól, éneklő a szabadkai szerb dalárda vegyeskara. 5. a) „Dinbinka”, orosz népdal; b) „Teremtés”. Heydntől, zongora kísérettel éneklő Gordon Károly ur. 6. „Dakra”. Storchtól, éneklő a zombori iparos dalárda férfikara. 7. „Keresztesek a tengeren”. Bazentől, éneklő a zombori szerb polgári dalárda vegyeskara. 8. „Nagy hangverseny-ária”. Mozarttól, zongora kísérettel éneklő Gordon Károly ur. 9. „Az Isten háza”. Jenkótól, éneklő a zombori szerb polgári dalárda férfikara. Belépti-jegyek ára: személyileg 1 frt, családjegy 3 frt. Jegyek előre válthatók Karakásevits Milivoj ur kereskedésében, a hangverseny napján pedig este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor. A rendező bizottság.

A város költségvetése. Az 1896. évre a pótdadó marad a régi: 40%. Ezt az örvendetes végeredményt mutatja a készülő költségvetés, annak dacára, hogy a kiadásokat kénytelen volt a város az eddigénél nagyobb összegben előirányozni. A gazdasági és pénzügyi bizottság a napokban foglalkozott ezzel a költségvetéssel. A főbb tételeket itt közöljük: Bevételek: Földek használatára 33,985 frt 30 kr. Épületek bére 27,945 frt 28 kr. Italmérés jog (kártalanítás) 28,824 frt 75 kr. Fogyasztási adópótlék 16,000 frt. Helypénzszedés 10,500 frt. Birtokváltozás illeték 6000 frt. Diskert és faiskola 2340 frt. A mezőrendőrség jövedelme 20,000 frt. Kórházalap 937 frt. Vághid 4400 frt. Kórházi ápolási díjak 2500 frt stb. A bevételek összege 184,409 frt 57 1/2 kban van előirányozva. Ezzel szemben a kiadások összege 262,218 frt 50 1/2 kr, vagyis 77,808 frt 93 krral több mint a bevétel, mely különbözet pótdadó utján (40%) fedezendő. Az 1895. évi előirányzathoz képest az 1896-iki előirányzat nem kevesebb mint 24,853 frt 76 1/2 krral nagyobb szükségletet mutat. Erre nézve azonban nagyrészt megadja a fölvilágosítást azon egyetlen tény-körülmény is, hogy a mezőrendőrséget a modern rendőrség mintájára kell szervezni, ami egyelőre 16,256 frt 80 kba kerül, de amit a birtokosok fognak fizetni s boldja után 45 krral számítva, körülbelül 20,000 frt fog befolyjni e célra. A kiadási tételek sokhelyt emelkedtek s itt-ott csökkentek. Nagyobb az emelkedés a keresetképtelen szegények eltartása című rovatnál, az emelkedés itt 4228 frt 20 kr. A szegényemenházban az eddig előirányzott 50 helyre már is 90 szegényt volt kénytelen fölvenni a város. Általában a szegényteher folyton emelkedik. Szegények részére gyógyszerekre ismét 200 frttal többet kellett előirányozni az eddigénél, az árvák és lelenek költségét is emelni kellett 846 frt 43 krral. Bevett szokás, különösen a Cservenka városrészben, hogyha egy szegény ember elhal, a jómódu rokonok is a városhoz mennek koporsóért; ők nem temetik el,

temesse a város. Ha árva lesz a gyerek, viszi a rokonság a város nyakára; vagy fizessen érte a város, akkor elartják, különben elhagyják, kiteszik. Ha megöregszik a szegény rokon, küldik a szegényháza. Ingyen gyógyszerért is rendesen eljárnak, ha beteg a szegény rokon. Előtt nem így volt ez s ezért kell évről-évre emelni a szegényekre szánt összegek tételét. Egyébként pedig a szükséglet rovatát nem részletezzük, mert ezzel hosszadalmasok lennénk.

Eljegyzés. Weber Ferenc zombori járásbíró jegyben jár Pál Vilma kisasszonnyal, néh. Pál Antal volt vármegyei ügyész bájos leányával. Az eljegyzési ünnepély Ns. Militárisen folyt le a menyasszony öregatyja, id. Pál Antal ottani földbirtokos és volt vármegyei alispán házában.

Kirándulás a zentai király-ünnepre. Eletevaló tervet kíván megvalósítani a zentai király-napra Balog Ferenc szegedi hajósgazda. A Szegedről átránduló közönségnek kedvező alkalmat akar nyújtani az ottani ünnepély megtekintésére. Egy 50—60 emberre alkalmas hajót rendez be megfelelő kényelemmel, melylyel Szegedről aránylag igen olcsó árért szállítja le a közönséget Zentára. Előnye az lesz, hogy a hajó közvetlen azon a helyen áll meg, ahol a szegedi 3-ik honvéd huszárezred tartja a király jelenlétében, nagy-szabású uszógyakorlatát s így azt egész közelből, a folyóról lehet végignézni, valamint lemegy az Eugen-szigetre is, a szoborleleplezéshez és kedvező kilátást nyújt a tulparton eszközöndő tüzijátékra. Balog a közönséget kívánatra élelemmel, valamint itallal is ellátja, ami tekintettel az akkori nap tulságos forgalmára csak kedvező az átránduló közönségre. A hajó másnap jön vissza és mint értesítünk, a szállítási díj egy személyre csak 1 frt 20 kba fog kerülni.

Hymen. Dr. Popovits Milan ó-becei városi I. orvos eljegyezte Muesálov György gyámleányát, Gligorovits Anna kisasszonyt N. Beeskerekről.

Kirándulás. A zombori kerékpár-egyesület folyó hó 15-én (vasárnap) Apatinba kirándulást rendez. Indulás d. u. 2 órakor a klub helyiségéből.

Műkertészeti kiállítás Zentán. A király-fogadási ünnepség egyik kimagasló programponjt képezi a „Magyar műkertészek és kertészgazdák országos képző- és segélyező-egyesülete” által szeptember hó 21-én rendezendő virág- és gyümölcskiállítás. Már felállították a merész ívekben eszesodó impozáns pavillont szomszéd-ságában meglepő összhangban két kisebb kupolaszerű eszernökkel. A homlokzat előtt a főtér egyik legszebb pontján díszes angol park terül el, melyet gyönyörű színpompájú szönyegvirágok szegélyeznek. A művészi kivitelű parkban és a főpavilonban lesznek elhelyezve az egyesület bannulatot keltő virágpéldányai, míg szomszéd-ságukban levő kisebb eszernök a gyümölcskiállítás céljaira szolgálnak. A város által a kiállítás céljaira felajánlt 2000 frt segélylyel szemben az egyesület magára vállalta Ofelsége és a vezérkar lakosztályának díszítését, hol a hatalmas pálmák és délszaki növények figyelmen esportosítva nagyban hozzájárulnak a berendezés fényének emeléséhez. A kiállítást — melynek sikerét az egyesület is tekintélyes anyagi áldozatok utján iparkodik biztosítani — Ofelsége legmagasabb látogatásával fogja szerencsésíteni. A kiállítás tervezetét a királyfogadási ünnepségek felügyelete végezt városunkban időző dr. Vojnits főispán is megtekintette és jóváhagyta.

Szerencsétlenség. Temesvári lapok írják, hogy egy zombori tiszt, Buday Jenő honvédfőhadnagy, a kit nemrégiben helyezték át a zombói zászlóaljtól, a temesvári nyári lovárdában ugratás közben oly szerencsétlenül bukott el a lovával együtt, hogy a jobb alsó lábára kitörtött, a ballába pedig bokájában erősen megrándult.

A vármegye monografiája. Ez az impozáns mű, mely megyénk egyik maradandó alkotása lesz a milleniumra, már erősen készül. A bevezető történeti rész, mely maga is heilik egy kis kötetnek, már sajtó alá van rendezve. Első íveit ki is nyomatta a Bittermann Nándor és fia cég. A munka ezen részét lapunk kintő munkatársa szakavatott gondtal és pontossággal írta meg. Reméljük, hogy az egész mű nem sokára a közönség kezébe között lesz.

Ítélet a kulai takarékpénztár ügyében. Több oldalról kapott felhívás folytán lépéseket tettünk, hogy a kulai takarékpénztár bukása ügyében a zombori kir. törvényszék által hozott ítéletet szőszertint közöljük. Az érdeklődőknek tudomására hozzuk, hogy az ítéletet valószínűleg lapunk jövő számában egész terjedelmében hozni fogjuk.

Barmaink veszedelme. Hetekkel ezelőtt föllépett Zomborban a sertésvesz. Hullanak napról-napra a sertéseink, anélkül, hogy csak gondolni is lehetne a vesz megszüntetésére. És íme már újabb baj is járul a régihez. A hasított körnau állatok között kiűtött a ragadós száj- és körömfájás. Gazdáinkat megmérhetlen kár éri már a sertések pusztulásával is, s most pusztul a marha-állomány is. A földművelésügyi miniszter természetesen a hasított körnaukre nézve is ki fogja mondani a zárlatot.

A gazdaközönség figyelmébe. Az adai m. kir. földmivésiskola növendékeit 12 év óta az ország különböző pontjain helyezem el s a növendékek után a kereset oly nagy, hogy soha nincs annyi végzett ember, hogy a szükségletet kielégíthetném. Aránylag legkevesebb végzett egyént Bácskában helyezek el; ennek okát nem tudom; tekintve azonban, hogy az idén 18 végzett ember — köztük sok nős, nagykorú, kiszolgált katona vagy hadmentes egyén vár elhelyezésre, kik előzőleg is szántóvető parasztemberek voltak — első sorban a bácsmegei birtokos, bérlő és gazdatiszt urak figyelmébe ajánlom őket. — Szobonya Bertalan, igazgató.

Művészet és irodalom.

A Vasárnapi Ujság szeptember 8-iki száma 30 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „László főherceg.” (A legutóbbi évekből való arcképevel.) — „Dal fogytán.” Költemény. Lévy Mihálytól. — „A hallei árvaház.” — „A magyar nemzet történetének írói.” (Két képpel és 14 arcképpel.) — Regénytár: „Bácsy Jakab.” Elbeszélés a XVII. századbeli magyar hajdúvilágból. Irta Deli. (Dörre Tivadar és Tury Gyula rajzával.) — „Egy orvos naplójából.” Angol elbeszélés. — „Franciaország újabbkori történetéből.” (Képpel: „Az orleansi hercegné és gyermekei a törvényhozás termében.”) — „Gróf Károlyi Gábor.” (Arcképpel.) — „József főherceg kis-jenői

uradalmából.” (Keleti Gusztáv rajzával.) — „A Mont-Blanc-on.” Egy magyar utazó utjegyzetei. (Képekkel az utazó saját fényképfelvételei után.) — „A szedáni nap évfordulója.” (Képekkel: 1. Bellevue kastély Szedán mellett. 2. A fogoly Napoleon császár utazása a belga határ felé.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

MIÉRT HAGYOTT EL AZ EGYIK IDEÁLOM?

(Károliat.)

Nem is olyan régen történt, a mint gondolják. Szerelmes voltam egy nőbe, kit végzeté színésznővé tett. Kellemes, kedves és szép kis nőcske volt.

Oda voltam érte! Magam is szerettem volna tudni, hogy hányadik az Esztiike, kibe szerelmes vagyok, — különben ez nem is tartozik a dologra, — elég az hozzá, hogy én tetőtől talpig oda voltam érte!

Pedig hej de nagy lurkó voltam! Szeretni egy nőt, ki mást szeret. Nem tehettem róla, — nem tudtam magamon uralkodni. Mihelyt csak láttam, úgy éreztem, mintha a vihar dülne bennem; meg is mondtam neki, hogy szeretem, hogy imádom s ő ezt szeliden tudomásul vette. Szívesen látott maga körül és én szívesen fogtam körülötte.

A hol csak találtam, melléje szegődtem s mint egy hűséges eb kísértem.

Ha játszott, — akár tudta szerepét — akár nem, (a mi utóbbi ugyan ritkán történt) — úgy tapsoltam, mint egy bécsi claquer.

Egyszóval elkövettem minden lehetőt, csak hogy lássa mennyire szeretem, mert én azt reményltem mindig, hogy majd megunja egyszer azt, kit szívvel megajándékozott s mikor szíve legközelebb kiadó lesz, én fogom kivenni.

A pénzügyi helyzetemet soha se szoktam senki előtt se fittogatni, tudja Isten, nem igen szeretek ebben a tekintetben dicsekedni, hogy miért, azt csak én tudom!

Történt egyszer, hogy mindenáron egy bizonyos vendéglőbe akart menni vacsorálni, igyekeztem mindenféleképp más vendéglőt ajánlani. Nem használt, nagyon önfújás volt! Pedig hej ha tudta volna mennyire drukkolok!

A vendéglőbe engem mosolyogva fogadott a gazdától kezdve a csapos legényig minden alkalmazott, mint a kiknek kezd hamvadó reményük éledni bizonyos elvesztettnek hitt összegecske után.

Szükségtelen is mondanom, hogy nem tudtam egy falatot se lenyelni becsületesen, majd minden falat megakadt a torkomon, — hát hogy is ne, — mikor az utolsó 5 frt Werner „Bucsudalát” zokogta zsebében. . . . Fizek!

Egy rostélyos 35 kr, 1 kenyér 3 kr, 1 pohár sör 10 kr, összesen 48 kr, a régi borok 4 forint 20 krajcár, összesen 4 frt 68 kr.

Oh átkozott pénzér, felhasználta az alkalmat, kicsalta az utolsó pénzemét! Oda voltam mérgemben és nem volt szabad mutatnom, hisz ideálom mellett ültem.

Nem tudtam én aznap éjjel egy kukkot sem aludni. Felkelni reggel 32 krajcárral a zsebében — a hónap 7-ik napján — iszonyu valami. Higgyék el kérem, joggal nem aludtam!

Másnap, midőn találkoztam ideálommal, felkért, hogy kísérem el pár üzletbe, hol bevásárlásokat óhajtott tenni.

Oh, ha tudtam volna, hogy még oly üzletekbe is szándékozik, melyekben én is megvagyok terhelve testtel és lélekkel.

De nem, én nem tudtam erről semmit. Megálltunk egy üzlet előtt . . . A lélegzet is megfagyott bennem . . . Egy oly üzlet előtt, a hol a legtöbbször tartoztam.

Na jöjjön be! . . . Me-megyek! Rosszul van? . . . De hogy!

Bementünk! Higgyék el kérem, az érettségi vizsgámon érzett drukk kis Miska volt ehez képest, ugy drukoltam, mintha feszíteni akartak volna. Ugy tetszett, mintha szemem előtt elsötétült volna minden s mintha csak mind veres számokat látnék, azokat a számokat, a melyekkel tartoztam.

Nem tudtam mittevő legyek. 32 krajcár volt az egész vagyonom! Hátha ez is megemlíti? Ideálom előtt! Bezzeg szépen néztem volna ki!

Itt nem használ semmire, — csak hirtelen megugrani.

Pardon! Egy pillanatra, jövök mindjárt!

Oh mily más levegő volt oda kinn. Szabad levegő! Ugy rohantam, ahogy csak tudtam.

De mit fog majd az ideálom hozzá szólni, ha nem megyek vissza.

Elvoltam egész nap keseredve. Átkoztam még azt is, ki a pénzt feltalálta.

Este találkoztam Esztivel. Na maga szép ember! Háát ez egy pillanat? Na várjon, nem hívom magát sehová se többé! Mind vártam magára, mind mondtam, hogy vissza jön s a kereskedő meg azt állította, hogy nem hiszi.

A kereskedő azt mondta, hogy nem hiszi? Hát jós az a kereskedő?

Erre elnevette magát. — Maga barátom megugrott, mert tartozik!

Megvoltam semmisítve ideálom előtt örök időkre, s a míg e felett gondolkoztam, a faképnél hagyott.

S ennek következtében aztán más ideál utáni kellett nézmem.

Futó.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakások.

Zombor Farkas-utca ujonnan épült két ház a hozzá tartozó melléképületekkel együtt **folyo évi október hó 1-étől** több évre kiadó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Bruck Adolf.

PÁLYÁZAT.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett tanítói állásra pályázat hirdetik. Évi fizetés 400 frt készpénz, 80 frt lakpénz, 3 öl lágy tűzifa és szabad fűtőszalma. Ha ez állásra a helyben működők egyike lenne előléptetve, akkor az így megüresedett állásra hirdetik a pályázat, évi 400 frt készpénzzel. Kötelessége a megválasztottnak az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni s az ismétlő iskolát is külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvényben világosan kiteendő, hogy folyamodó az állást az itt megjelölt javadalmazás bármelyikével, vagy csakis az előző jelzett javadalmazással hajlandó elfogadni. A szabályszerűen felszerelt kérvények **folyo évi szeptember 25-ig** a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve, főtisztelendő Tormágy Gábor ker. esperes urhoz Katymárra küldendők.

Az iskolaszék.

Kiadó lakás.

Szelence előváros Géza-utca 249. számú lakház, mely 4 szoba sat. áll, **f. évi november hó 1-től 1-3 évre** bérbeadó.

Bővebb értesítés a tulajdonos

Tillinger Ferencnél

nyerhető.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye Szilbás községében üresedésbe jött s 300 frt javadalmazással összekötött irnoki állásra pályázatot nyitván, felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodásait **folyo évi szeptember hó 26-ig** vagyis a választásra kitűzött határpapig hozzám beküldeni el ne mulasszák. Palánka, 1895. évi szeptember hó 1-én.

Csupor Gyula,
főszolgabíró.

Butor-eladás.

Bárom szoba butorberendezés szabad kézből — elköltözés miatt igen olcsó áron — eladó. A butorok mindannyi feljes jó állapotban és igen fényes kiállításúak.

Részletes ár- s tárgyjegyzékhez hűld hívómatra a megbízott: **Ritschner**
Nándor Borsódon, u. p. Bikity.

Kerestetik

helyettes tanító vagy tanítónő egy tanévre a német-palánkai róm. kath. iskolához, de folyamodhatnak képezdét végzett egyének is. A tannyelv magyar, de szükséges a németnek ismerete is. Évi fizetés 400 frt és lakás fejében 50 frt. A folyamodványok az iskolaszékre címezve **szeptember 24-ig** főtiszt. Szauter István ker. esperes és tanfelügyelőhöz küldendők Obrovára; az állás október 1-én elfoglalandó.

Iskolaszéki elnök.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíró 1895. évi 3103. számú végzése következtében dr. Schulhof Siegfried reichenbergi ügyvéd által képviselt Schulhof Ede reichenbergi keresk. cég javára Schevaracz István bácsi lakos ellen 195 frt — kr s járulékaik erejéig 1895. évi augusztus hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 400 frt — kr-ra becsült kész férfiöltönyök stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a hódásági kir. járásbíró 3222 ex 1895. számú végzése folytán 195 frt — kr tőkekövetelés, ennek 1895. évi február hó 26-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 86 kr-ban bíróság már megállapított költségei erejéig Bácsban alperes lakásán leendő eszközzésére **1895-ik évi szeptember hó 14-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Hódásághon, 1895. évi augusztus hó 30-án.

Kanyó Béla,
kir. bir. végrehajtó.

4735. szám.
kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járásához tartozó Dautova községben üresedésbe jött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Az irnoki állás évi javadalmazása évenként a községi pénztárból előleges havi részletekben fizetendő 400 frt. Felhívotnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi szeptember hó 19-ig** hozzám nyujtsák be. Baján, 1895. évi szeptember hó 7-én.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

1461. szám.
kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Gyulafalva községben lemondás folytán üresedésbe jött rendőrvetetői és egy gyalogrendőri állásra pályázatot nyitunk.

A rendőrvetetői állás javadalmazása 300 frt, a rendőre pedig 240 frt évi készpénz fizetés, mely a községi pénztárnál havi utólagos részletekben fizetetik ki. Rubázatot a megválasztandók sajátjukból tartoznak fedezni.

A szabályrendelet értelmében kellően felszerelt pályázati kérvények **folyo évi szeptember hó 26-ig** alulírott elüljáróságnál annál is inkább benyujtandók, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak. Gyulafalva, 1895. évi szeptember hó 10-én.

Az elüljáróság.

7477. szám.
kig. 1895.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Kulpin községében megüresült s 200 frttal javadalmazott gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, miszerint a szabályrendeletileg megállapított minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyo hó 25-ig** alulírottál nyujtsák be.

Ujvidéken, 1895. évi szeptember hó 3-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

1591. szám.
kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Veprovác községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőrvetetői állásra **1895. évi szeptember hó 30-ik napjáig** bezárólag terjedő záros határidőre pályázat hirdetik és felhívotnak a pályázni szándékozók, hogy ebbeli kérvényeiket a 3/2 kgy. 1891. sz. községi szabályrendelet követelményeibe képest felszerelve, alulírt községi elüljáróságnál nyujtsák be.

Veprovác, 1895. évi szeptember hó 4-én.

A községi elüljáróság.
(Utányomás nem díjazatik.)

Földeladás.

Zomborban a Rókus-temető megett **csajraföld**, mely 13 1/2 katasztrális holdból áll, szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad **Mayer Béla** pénzügyminiszteri fogalmazó **Buda-pestben.**

Eladó zongora.

Egy 7 oktávás, erős, újabb szerkezetű **zongora**, rögtön eladó. Megtekinthető **Szantován FEHÉR JÓZSEF** kántor-tanítónál, ahol az ára is megtudható.

484. szám.
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíró 1839/1895. sz. végzése által Fernbach Jakab apatini lakos végrehajtató javára Benzinger Piry Katalin apatini lakos ellen eddig összesen 79 frt 58 kr perköltség követelés és 5 frt 35 kr árverési díj erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 500 frtra becsült butor, ágynemű és bolti árukból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 4912 1895. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Apatinban alpereső lakásán leendő eszközzésére **1895-ik évi szeptember hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1895. évi szeptember hó 9-én

Oláh János,
kir. bírósági végrehajtó.

1126. szám.
kig. 1895.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott községi elüljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében Felső-Kovil község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog 1896. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig terjedő hat egymást követő évre **folyo évi szeptember hó 29-én délelőtti 9 órakor** Felső-Kovil községhezánál nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kelt Felső-Kovilon, 1895. évi szeptember hó 4-én.

Bajazetov Zsivkó,
jegyző.

Nesin Tósa,
bíró.

Eladó sertések.

Göndör szőrű, gyönyörű szőke mangalica sertések eladók, és pedig 1 drb 3 éves öreg koca 40 frt, 5 drb 1 1/2 éves fiatal koca 30 frt, 4 drb 1 1/2 éves ártány 25 frt, valamint 10 drb tavaszi malac, kan és koca 15 frt. — Bővebben **SZOBONYA BERTALAN** m. kir. földművelésügyi igazgatójánál **Adán.**

1046. szám.
kig. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulírott községi elüljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében Kovil-Szt.-Iván község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog 1896. évi január hó 1-től 1902. évi január hó 1-éig terjedő hat egymást követő évre **folyo évi szeptember hó 28-án délelőtti 9 órakor** Kovil-Szt.-Iván községhezánál nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kovil-Szt.-Ivánon, 1895. évi augusztus hó 31-én.

Gavanszky,
jegyző.

Mayer,
bíró.

Ház- és földeladás.

Helyben belvárosban a bajai utcában 20. szám alatt fekvő **emeletes ház**, továbbá az 5136. számú tkvi lapon A. + 16028. és 16835. hr. szám alatt Obzir és Bilics környékén fekvő 12^{917/1660} holdnyi **szántóföld** szabad kézből eladó. Venni szándékozók bővebb felvilágosítás végett alulírott panecsovai lakoshoz fordulni sziveskedjenek.

Minden közvetítés kizárva.

Radoszavlyevits Szófia
Pancsova.

3-3

Keil Alajos-féle
Padiózat-fénymáz
legkifutóbb mázó-szer puhá padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr, 1 kis palack ára 65 kr.

Viaszk-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. Egy palack ára 60 kr.

Fehér fénymáz
legkifutóbb, gyorsan száradó és szagtalan mázó-szer mosdóasztalok, ablakfények, ajtók és butorok számára. 1 kis doboz 45 kr, 1 közép doboz 75 kr. Mindenkor kapható: 12-6

Heindhofer Róbertnél Zomborban.

5569. szám.
1895.

Pályázati hirdetmény.

Elhalalozás folytán Csantavér községben üresedésbe jött községi irnoki állásra ezennel pályázat hirdetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havonként előre fizetendő évi 300 frt. Felhívotnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket Bács-Bodrogh vármegye 6. k. 1887. sz. szabályrendelete 9. §-ának megfelelőleg felszerelve hozzám **folyo évi október hó 1-ig** annyiival inkább benyujtsák, mivel később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határidő utólag fog kitézteni.
B.-Topolyán, 1895. évi szeptember hó 2-án.

Tukats,
szolgabíró.

3-2

Az immár...
A gyöny...
összeáll...
a szép...
világoss...
gokkal: ...
elhelyez...
keleti sz...
kifeszít...
készült...
ablakok...
selyemb...
el a szor...
elő. A z...
megfele...
másikban...
asztal, m...
ványból...
serviz...
ruhafogas...
sziti ki...
A f...
szalonul...
rokkal...
között...
faragvány...
fayence...
diszes...
helyet...
melynek...
az írósz...
pedig...
nyörű...
uteafelő...
egyiknek...
plüssel...
virágmint...
előtt kis...
plüssbet...
francia...
vannak...
a garnit...
ajtó- és...
aranság...

Oh...
Ne...
M...
G...
M...
A...
A...
S...
M...
H...
H...
C...
M...
S...
A...
H...

A m...
thémát...
rembe, b...
Soha...
ha szava...
akarva, m...
Néhe...
az aggl...
utóbbiak...
szétü...
szetü...
hajdanab...
kedtek, s...
akkor táj...
kigyelm...